

R E F E R A T

Referent

Henrik Poulsen

Mail:

henpou3@slagelse.dk

Mødetitel

Vandsynsrådsmøde

Mødedato og tid

Mandag den 22. januar 2024

Mødested

Center for Miljø, Plan og Teknik, Dahlsvej 3, 4220 Korsør

Deltagere

Jørgen Grüner, Anne Bjergvang, Kurt Jørgensen, Kai Jespersen, Benny Pedersen, Kenneth Klausen, Jens Henrik Madsen, Anders Mark Jensen, Ib Larsen, Anders Florup, Per Christensen, Gert Schjønning, Flemming Kortsen, Bo Gabe, Jan Jørgensen, Tine Fehrmann Karsum, Sara Hussein Yassine, Celine Marie Hyldig, Jannick Madsen. Henrik Poulsen

PKT 1: Velkomst og præsentationsrunde v/ Jørgen Grüner

PKT 2: Status på vedligeholdelse v/ Henrik Poulsen

2023 har været et interessant år med besøg af stormene Otto, Pia samt en stormflodshændelse. Nedbørmæssigt skriver DMI, at vi har fået den største mængde nedbør siden 1874 og det kan stadig ses i landskabet. Vi ser sandsynligvis ind i en tid med en mere dynamisk vejr-situation! Flere af de følgende punkter vil alt andet lige gøre landskabet mere robust med hensyn til fremtidens vandhåndtering.

Opmåling udføres planmæssigt. Hvis der er kendskab til vandløb der trænger til opmåling, er I som altid velkomne til at kontakte vandløbsteamet.

Vandløb der opmåles 2024:

Vestermose Å
Digerenden
Kobækrenden
Hulbyrenden
Lindes Å
Bjerge Å Kommune og Amt
Maglemose Å
Maderenden
Skovholmrenden
Ellebækrenden/Pipergrøft
Rokkemoserenden
Øllemoserenden
Bøstruprenden

Beskæring 2024:

Bjerge Å
Seerdrup Å
Vårby Å

Tude Å

PKT 3: Status på spildevandsplan v/ Jan Michael Jørgensen

Vi er bekendt med, at vores vandløb er pressede. Dette gælder for Slagelse Kommune, men også for en lang række andre kommuner i Danmark. Jyderne er begunstigede af, at deres vandløb er lidt større, og derfor har de lidt bedre tilstande i nogle af vandløbene. Det skyldes i høj grad tilførslen af tungmetaller og miljøfremmede stoffer såsom pesticider, benzinfund og PFAS.

Der er sandsynligvis ny EU-lovgivning på vej men forsøger faktisk allerede at implementere mere ambitiøse miljøkrav i vores udledningstilladelse i Slagelse inden 2030.

Jørgen Grüner:

Er det ikke korrekt forstået, at det er os, der er myndigheden, og hvis vi siger til SK Forsyning, at der skal etableres rensning til et vist niveau, så skal de faktisk gøre det, og så har de også hjemmel til at pålægge forbrugerne de omkostninger, som det medfører?

Jan Michael Jørgensen:

Det er stadig sådan, at dette er kommunens plan, og Envafor er ikke 100% forpligtede til at følge den. Det afhænger af økonomien, men ved godkendelse af spildevandsplanen vil der typisk også følge finansiering med, og så er det selvfølgelig borgeren, der betaler i sidste ende.

Jeg har regnet på det i Slagelse, og med den belastning, vi har i Slagelse, vil det koste forbruger 3 kr. pr. m³, men så er det også drikkevandskvalitet.

Jens Henrik Madsen:

Det er meget positivt. Er det korrekt, at der bliver rensset til drikkevandskvalitet?

Jan Michael Jørgensen: Det er i princippet korrekt.

Jens Henrik Madsen:

Rent lovgivningsmæssigt sker der ting i øjeblikket. Novo skal fx have meget rent vand, og de tager bl.a. af fra Tissø. Det er stadig ikke nok, så lovgivningsmæssigt bliver det nødt til at åbnes op.

Jan Michael Jørgensen:

Ja, ellers gør Kalundborg Forsyning jo netop det. Man er nødt til at lave et selskab, der skal sælge vandet, da man ikke må gøre det gratis. Jeg tror, man kommer til at se meget mere genbrug af vand til fx industriformål.

Per Christensen:

Hvad er tidshorisonten? Vi blev tidligere informeret om, at der ville komme en spildevandsplan inden sommerferien 2022. Hvordan ser det ud nu?

Jan Michael Jørgensen:

Nu ser det ud til at blive sommeren 2024. Den er tæt på at være færdig. Vi er forsinkede, og der er flere årsager til det.

Jens Henrik Madsen:

Er det alt vandet, der bliver rensset, fx også regnskyll med overløb?

Jan Michael Jørgensen:

Vores overløbsprocent udgør 1,5% af den samlede mængde, vi modtager. Overløbsvandet fortyndes mindst 10 gange med regnvand. Det hænger også sammen med Miljøministerens udtalelser om, at uanset hvor usikre beregningerne er, så har overløb ikke en stor betydning.

Jens Henrik Madsen:
Det kan diskuteres. Det afhænger af, hvilke måneder man taler om.

Jan Michael Jørgensen:
Det er korrekt, at der kan være lokale forskelle, men det var Miljøministerens udtalelse.

Vi har bl.a. på foranledning af Anne Bjergvang været ude og måle på vores vandløb. Vi måler for tungmetaller, PFAS og forskellige andre småting, og det ser faktisk ikke så dårligt ud, som man kunne frygte. Vi har dog ikke alle resultater endnu.

Der mangler stadig afklaring i forhold til teknikaliteter vedrørende overløbsopgørelse.

Anne Bjergvang:
Der er efterlyst en opgørelse målt i m³ og ikke antal hændelser, netop for at sikre, at der bliver sat hensigtsmæssigt ind.

Jan Michael Jørgensen:
Det skal I nok få.

Anne Bjergvang:
I forhold til målinger i vandløb var det meningen at måle i de industrinære vandløb. Det blev så efterfølgende ændret.

Jan Michael Jørgensen:
Vi bruger en metode, hvor vi måler for mange tusinde stoffer, og hvis vi finder noget mistænkeligt, laver vi en kildeopsporing.

Kenneth Clausen:
I forhold til overløbshændelserne, hvor der sker en fortynding. Er det ude i åen, det bliver fortyndet op?

Jan Michael Jørgensen:
Nej, det er det ikke. Fælleskloakken er gjort ekstra stor, så der sker en fortynding der. Jens Henrik Madsen har en pointe i, at i de tørre perioder kan der være en vis påvirkning, fordi der ikke er meget vand i vandløb og dræn.

PKT 4: Status på Klima-lavbund v/ Tine Fehrmann Karsum

Tine Fehrmann Karsum:
Slagelse Kommune har i alt ca. 700 hektar lavbund, og der er i klimaplanen en ambition om udtagning af 180 dyrkede lavbundsarealer. Lavbundsjord kan frigive mange drivhusgasser, og udtagningen stopper denne proces. Århus Universitet har udarbejdet et offentligt tilgængeligt kort over kulstofniveauet i jorden.

Slagelse Kommune har fået tilsagn om forundersøgelse til i alt 8 projekter. Projekterne bygger på frivillighed.

Jens Henrik Madsen:
Er det korrekt, at kulstofkortet bliver opdateret regelmæssigt?

Tine Fehrmann Karsum:

Ja, der bliver løbende indhentet ny viden.

Kai Jespersen:

Er Vårby Å en del af Kommunes projekter?

Tine Fehrmann Karsum:

Det er Naturstyrelsen, der arbejder med Vårby Å.

Kenneth Clausen:

Hvordan kompenseres lodsejere?

Tine Fehrmann Karsum:

Det kommer an på den nuværende arealanvendelse. For arealer i omdrift er det 82.500 kr. pr. hektar. Der arbejdes dog på en værditabsmodel.

Kenneth Clausen:

Det afspejler jo slet ikke jordpriserne – så er det lidt en udfordring.

Jørgen Grüner:

Det er den her problematik, vi også kender fra grundvandsindsatsen. De her priser er til diskussion hele tiden. Vi bringer det op politisk, når vi har chancen, inden for fx grundvandplanen, hvor det også er en barriere. Hvis man kunne tage konkret stilling, kunne det måske være behjælpeligt med at få tingene til at lande på en fornuftig måde.

De her projekter skal spille sammen med vores vandløbsindsats, så vi både laver udtagning af lavbundsjord og sikrer en fornuftig vandføring og miljøhensyn. Hvis vi skal have det til at lykkes, skal vi have lodsejerne med. Vi tager det løbende op, at de her modeller skal være håndterbare lokalt.

Benny Pedersen:

Der ligger jo i overtaksationskommission priser på, hvad landbrugsjord skal koste. Der kører nogle sager.

Jens Henrik Madsen:

Vi har været til møder om det her flere gange. Vi burde bruge de nyeste afgørelser.

PKT 5: Politik for administration af vandløb v/ Nikolaj Thyssen Dam

Politikken for administration af vandløb blev udarbejdet for flere år siden, men den blev genstand for drøftelse i udvalget i september 2023, hvor det blev ønsket, at vandsynsrådet får mulighed for at afgive høringssvar

Frist for indsendelse af høringssvar er den 2. februar 2024.

Gennemgang af Politik for administration af vandløb.

Jens Henrik Madsen:

Der står rigtig meget vand i landskabet. Vi bliver nødt til at gentænke vandpolitikken.

Kenneth Clausen:

Det er i høj grad vand fra de befæstede arealer der er et problem.

Per Christensen:

Det, vi ser, er klimaforandringerne, og det er svært.

Det blev besluttet i 2020, at der skal laves robusthedsundersøgelser. Kan Vandsynsrådet ikke få dem?

Sara Hussein Yassine:

Ja, de er ikke helt færdiggjorte.

Per Christensen:

Hvis den ikke er færdig, hvordan kan den så benyttes?

Jan Michael Jørgensen: Den er stadig kun et udkast.

Sara Hussein Yassine: Der er ikke givet udledningstilladelse til regnvandsbassiner.

Jens Henrik Madsen:

Robusthedsanalyser er kun lavet for at kunne håndtere mere vand i vandløbene. Bare til orientering.

Jan Michael Jørgensen:

Det er delvis korrekt, men vi skal stadig med robusthedsanalyserne dokumentere, at vandløbene kan håndtere vandmængderne.

Kurt Jørgensen:

Vedrørende grødeskæring med mejerkurv og manuel skæring i målsatte vandløb: Skal det forstås, at der nu kun grødeskæres manuelt? Er afsnittet formuleret korrekt/optimalt?

Nikolaj Thyssen Dam:

Der er faktorer, som gør, at vi ikke altid kan skære manuelt, f.eks. arbejdsmiljø. Afsnittet vil blive tilrettet så det fremgår tydeligere, at de målsatte vandløb som udgangspunkt vil blive grødeskåret manuelt

Per Christensen:

Politikken er ikke særlig brugbar, da det ikke er et juridisk dokument.

Nikolaj Thyssen Dam:

Politikken for administration af vandløb er kun for at skabe et overblik og understrege nogle af de ting, som ikke er omfattet af lovgivningen.

Kenneth Clausen:

Der står, at der tilstræbes at sikre vandføringen. Det er for upræcist.

Kan du forklare begrebet op og ned klassificering?

Nikolaj Thyssen Dam:

Det er en formulering, der står i lovgivningen.

Omklassificeringen har til formål at ensarte serviceniveauet på tværs af kommunen. Vi bruger KL's principper til at afgøre om et vandløb skal være offentligt eller privat.

Kai Jespersen:

Der står, at vandløbsvedligeholdelsen sker i overensstemmelse med regulativet. Regulativet for Tude Å er ikke lovligt. Hvordan kan man så vedligeholde efter regulativet?

Nikolaj Thyssen Dam:

Det er stadig det oprindelige regulativ, der er det gældende, men regulativet skal revideres.

PKT 6: Rammeplan for vandløbenes målopfyldelse v/Nikolaj Thyssen Dam

Det tidligere Miljø- Plan og Landdistriktsudvalg var interesseret i, hvordan vi kan forbedre miljøtilstanden i vandløbene. Derfor har vi gennemgået de målsatte vandløb og set på, hvilke omkostningseffektive tiltag der er nødvendige for at nå i mål. Der er stadig lang vej at gå, men der findes også gode historier.

Jannick Madsen: Elfiskning har vist, at der er fundet flere strækninger tæt på målopfyldelse, fx i Halkevad Å.

Kurt Jørgensen kan også berette om fremgang på en lang række stationer. DTU Aqua har elfisket på 30 stationer, og fx i den sydlige del som Lindes Å og Harrested å har det været rigtig godt. Der kan ses en meget stor fremgang i forhold til tidligere.

Per Christensen:

Godt dokument. Men hvad med en tidsplan? En udregning viser, at det tager ca. 180 år at realisere planen. Der skal masser af hjælp til for at nå i mål.

Nikolaj Thyssen Dam:

Du har en væsentlig pointe, og det politiske udvalg har også bedt os redegøre for, hvad der skal til for at komme i mål indenfor vandplanerne tidsfrist. Der arbejdes derfor på flere ansættelser til gennemførelse af indsatserne fra vandplanerne. Tine Fehrmann Karsum er ansat siden sidste vandsynsrådsmøde.

Jørgen Grüner:

Der har været et politisk ønske om at få et overblik over behovet og iværksætte indsatser efter de ressourcer, vi har, og de rammer, der er til stede. Vi har det med i budgettet, så det kommer med i nogle af overslagsårene. Mange af pengene der står derude, er centrale midler, men det kræver først og fremmest, at vi har en velfungerende afdeling, som kan vedligeholde og udføre disse ting. Det er en strategisk måde at arbejde på.

Kurt Jørgensen:

Oktober 2021 blev der præsenteret en række vandplansprojekter. Der er ikke sket noget siden. Kan vi regne med, at der sker noget nu?

Flemming Kortsen:

Vi har haft en række økonomiske udfordringer, men det er højt prioriteret.

Nikolaj Thyssen Dam:

Den glædelige nyhed er, at området bliver prioriteret, og forhåbentligt kan vi præsentere en ny vandløbsmedarbejder på næste vandsynsrådsmøde.

Jens Henrik Madsen:

Man kan opnå god økologisk tilstand ved at håndtere spildevandsindsatsen, det er et meget vigtigt parameter.

Nikolaj Thyssen Dam:

Ja, det er betydningsfuldt, og det bliver der arbejdet på i spildevandsplanen. Det er et ben, men der er også andre ben, som det fremgår af redegørelsen.

Ib Larsen:

Det er en god plan. Nu har vi et overblik og kan komme i gang! Det er anderledes end i amternes tid. Lad os komme i gang.

PKT 7: Regulativrevision v/Nikolaj Thyssen Dam

Vi har en rækkefølgeplan for regulativrevisionen, men der kan afviges fra denne, hvis der er forestående vandplansprojekter eller lavbundsprojekter. For at vi kan igangsætte regulativrevisionen, skal vandløbet være opmålt og vedligeholdt. Derfor følger de regulativer, der i øjeblikket implementeres, ikke helt den oprindelige plan. De vandløb, hvor vi planlægger at påbegynde regulativrevision i det kommende år, er følgende:

Maderenden
Skovholmrenden
Ellebækrenden/Pipergrøft
Rokkemoserenden
Øllemoserenden
Bøstruprenden.

Gennemgang af processen i forbindelse med Tørremøllerenden.

Benny Pedersen:

Er det tanken, at rørlægingerne bliver åbnet i forbindelse med omklassificeringen? Er der et sted, hvor man kan se omklassificeringerne?

Nikolaj Thyssen Dam:

Efter en omklassificering fra offentlig til privat vil vedligeholdelsen blive udført af bredejerne, men der bliver ikke ændret på rørlægingerne. Vi sender en oversigt og den politiske beslutning om omklassificeringerne.

Jens Henrik Madsen:

Jeg interesserer mig meget for vandføring. Opmåling hvert 5. år i stedet for hvert år i Tørremøllerenden er en forringelse. Hvis dette regulativ skal bruges som skabelon, ville det være relevant at skrive drænen og skalapæle ind. Vintermedianen skal rettes. Der er forskel i redegørelsen og regulativet.

Per Christensen:

Sommermedianen mangler. Vi vil gerne have "skæg" i vandløbene. Vi er bekymrede for kadencen.

Jens Henrik Madsen:

Ekstraordinær grødeskæring er taget ud, det er en forringelse.

Nikolaj Thyssen Dam:

Det er faktisk ikke muligt lovgivningsmæssigt.

Jørgens Grüner:

Der har også været et par afgørelser, som vi bliver nødt til at leve op til.

PKT 8: EventueltKai Jespersen:

Vedrørende prioritering af regulativer: Tude Å's udløb burde være prioriteret som nummer ét, da det er et ulovligt regulativ. Vi kan ikke vente på Tude Ådals-projektet.

Nikolaj Thyssen Dam:

Det er en god pointe, men det er et stort vandløb, som nok vil tage et par år at få revideret, hvilket er grunden til, at vi indtil videre har valgt at afvente Tude Ådals-projektet

Kai Jespersen:

I forhold til den nyeste afgørelse i Miljø- og Klagenævnet, hvor reguleringssagen af stenhøfder og stenmole med Tude Ås udløb er hjemsendt til fornyet behandling, hvad vil kommunen så gøre med høfderne?

Jannick Madsen:

Afgørelsen siger, at vi ikke kan nedlægge høfderne med den aktuelle hjemmel. Afgørelsen siger dog ikke, at vi skal vedligeholde høfderne. Vi har haft en lang snak om dette, og det giver jo ingen mening at vedligeholde dem, da de ligger inden for kystlinjen. Vi vender tilbage med en ny stillingtagen.

Jørgen Grüner:

Vi har været igennem 2-3 år med en massiv nedskæringsproces. På trods af det er der tilført midler til dette område, fordi det har været erkendt, at dette område har været underprioriteret. Det synes jeg er positivt. Vi har prøvet at lave en strategisk planlægning, hvor vi binder de forskellige indsatser sammen såsom vandplansprojekter, lavbundsprojekter og vandløbsvedligeholdelse, så vi bruger pengene mest hensigtsmæssigt.

Det kan tage lidt tid, før der kommer flow, da vi har nogle meget lave anlægsbudgetter. Til gengæld er jeg sikker på, at Tude Ådals-projektet bliver til noget. Der har været besværlige omstændigheder, men vi er på vej i den rigtige retning.

Vi har ikke aftalt noget nyt møde, men vi laver en årsplan og indkalder i den nærmeste fremtid til nye møder.